

8/2013

XB-10

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Zahraníční povídky

Kij Johnsonová

Dvacet šest opic.

A taky prázdnota

Daryl Gregory

Zpráva z továrny na žvýkačky

Paul Cornell

Jeden z našich mizerů
se pohřešuje...

České povídky

Jakub Raida

Dvojky

Jana Rečková

Já, geront

Ivan Mls

Pojedete na Mars

Hanuš Seiner

Augustin

Publicistika

Jason Sanford

Role literárních časopisů a fanzinů
na SF/F trhu

Edita Duřková

Kosmická energie

Josef Horký

Duchové barvití

www.casopisxb1.cz

Cena: 95 Kč – 4 eura

Charlie Jane Anders
Šest měsíců, tři dny

KLUB PŘÍZNIVCŮ XB-1

Členové klubu tak získají možnost podporovat existenci a rozvoj časopisu, který mají rádi, v současné formě a obsahu.

Vytvoří partu lidí, kteří čtou rádi na papíru stejná písmena, dávající smysl – byť třeba jenom jim...

Kteří dostanou i něco navíc... nejen dobrý pocit.

Připojte s k nám !!!

Na všechny zájemce o členství a tím i podporu další existence XB-1 se těší členové přípravného výboru klubu Marek Dobeš a jeho zombivci na adrese:

marketing@casopisxb1.cz

XB1

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Šéfredaktor

Vlado Ríša

risa@casopisxb1.cz

Zástupce šéfredaktora

Jaroslav Jiran

jiran@casopisxb1.cz

Redaktor

Martin Šust

sust@casopisxb1.cz

Pověřený vydavatel

Alexandr Rusevský

marketing@casopisxb1.cz

Konektor XB 1 s.r.o.

Praha 1, Nám. Republiky 1081/7

PSČ 110 00

www.casopisxb1.cz

Tisk

Libertas a.s.

Distribuce

společnosti holdingu PNS a.s.

prodejny firmy Relay

Předplatné

SEND s.r.o.

(www.send.cz/casopis/728/xb1)

Číslo vychází 5. 8. 2013

© Konektor XB1 s.r.o.

ISSN 1804-6606

MK ČR E 19853

Přetisk a jakékoliv šíření povoleno

jen se souhlasem vydavatele.

Titulní strana Dominic Harman

Obsah

Zahraniční SF

Kij Johnsonová: Dvacet šest opic. A taky prázdnota	3
Daryl Gregory: Zpráva z továrny na žvýkačky	8
Charlie Jane Anders: Šest měsíců, tři dny	17
Paul Cornell: Jeden z našich mizerů se pohřešuje...	24

Domácí SF

Jakub Raida: Dvojky	33
Jana Rečková: Já, geront	45
Ivan Mls: Pojedete na Mars?	53
Hanuš Seiner: Augustin	58

Publicistika

Edita Dufková: Kosmická energie	61
Jason Sanford: Role literárních časopisů a fanzinů...	63
Josef Horký: Duchové barvití	65

Fantastická věda

Cesta na Mars je příliš riskantní; Mimozemský vetřelec z Atacamý?; Exoskelet ovládaný myslí; Záhada masconů vyřešena	64
--	----

Filmfaroniáda

Soutěž: Percy Jackson: Moře nestvůr	69
Filmové premiéry; Muž z oceli; Mrtví a neklidní; Dračí doupe 3 – Kniha děsivé temnoty; Pěsti ze železa; Klapka!	70

Vivisektor

Čtenáři čtenářům; Vilma Kadlečková: Mycelium I.: Jantarové oči; Jasutaka Cucui: Paprika; Myke Cole: Kontrolní bod; Jorge A. Livraga: Ankor, poslední princ z Atlantidy; Petr Hudský: Maso od šibenice; Gary Shteyngart: Megasmutná pravdivá lovestory; Emmy Laybourne: Monument 14; Žoldnéři fantasie: Knížata páry a ducha; Jessica Khoury: Počátek; Adam Barna: Dravec; Marianne Curleyová: Skrytá; Ragemoor; Nové knihy	73
---	----

Kdo je scifista a kde je hledat?

Nad touto otázkou jsem se zamýšlel onehdy jedná z Olomouce, kde jsme společně s Pepou Pecinovským povídali o tom, jak se píše, jaké to bylo za totáče a jaké to je nyní.

Proč jsem se zamýšlel?

Když jsem nastoupil do vlaku směrem na Prahu, posadili se ke mně v Leo expresu dva mladí manželé a také mladší jeptiška, která, jak se později ukázalo, pracuje jako učitelka v církevní škole. Byla řečná, mě také není do povídání potřeba moc nutit, zvláště když se začalo mluvit o čtení a knihách. Bylo zajímavé, jak rychle jsme se dostali ke knížkám a filmům z oblasti SF. Nebylo to mojí zásluhou, nechtu jen SF a tak jsem třeba zmínil i nějaké neSF knihy, které mám rád, jako třeba Pan Kaplan má třídu rád či Opičího krále, detektivky Dicka Francise nebo Roberta van Gulika...

Nicméně řeč se rychle stočila k Terry Pratchettovi, kterého mají v oblíbenosti obě dámy, právě tak jako práci na jejich překladu Honzy Kantůrka. Pak přišel na přetřes malý čaroděj z Bradavic, Hobit, Pán prstenů... no a najednou jsme byli po dvou a půl hodinách v Praze.

Až doma jsem si uvědomil, jak různí jsou naši čtenáři, a tím nemyslím jen ty, kteří si kupují časopis, co držíte. Když jsme už u nich, vzpomínám si, jak jsem jednou zahlédl ve zpravodajství ze Sněmovny, jak jistý poslanec se zájmem čte SF časopis, místo aby se věnoval projednávánímu a určité velmi významnému zákonu. Nevím, jestli z toho mám mít radost či nikoli. Na druhém pólu našich čtenářů se asi dají jmenovat dva „houmlesáci“ (smrděli oba strašlivě), kteří jeli kdysi se mnou a s Ondřejem Neffem taktéž vlakem v lehátkovém kupé na jistý slovenský con a jeden z nich vytáhl z odrbané tašky Ondrovu knížku a začal si ji se zájmem číst.

Opravdu je zajímavé, kde se dá narazit na fanouška SF. Možná by to stálo za studii nebo diplomovou práci, vždyť v poslední době se SF dostává i na vysoké školy jako předmět bádání. Ostatně není to tak dávno, co mě u Dariona, což je klub na knihkupectvím Krakatit, poplácal po rameni mladík mně nepříliš známý a s širokým úsměvem mi objednal panáka, neboť díky mně a časopisům, které jsem dělal, dokázal zvládnout maturitu z českého jazyka. Měl kliku, dostal otázku SF v literatuře. Ovšem, v tomto bodě mě trumfl Pepa Pecinovský, který na onom povídání na Olomoucké univerzitě vyprávěl, že jeho vlastní synek dostal u maturity tutéž otázku a celou dobu povídal o tom, co a jak napsal jeho otec, i když, podle Pepových slov, nikdy žádnou jeho knihu nečetl.

Prostě na SF a scifistu narazíte všude.

Vlado Ríša

Cena Aeronautilus

V sobotu 6. července

2013, ve slavnostní atmosféře Večera fantazie, jímž jako vždy gradoval Festival fantazie v Chotěboři,

byly vyhlášeny výsledky už devátého ročníku ankety Aeronautilus. Držitelkou ceny v kategorii Kniha roku se stala Edita Dufková za román Zpráva z Hádu, a přidala tak k sošce Aeronautila, kterou měla doma už od prvního ročníku, kdy zvítězila v kategorii povídka, už druhé ocenění. V kategorii Povídka roku vystoupila na nejvyšší post Vilma Kadlecková za povídku Starýma očima, za tisíc let, a zkompletovala si tak sbírku ocenění z nejvýznamnějších žánrových soutěží a anket. Nejlepší Obálkou knihy nebo časopisu se stala obálka antologie Mrtvý v parovodu autorky Jany Šouflové, která tak obhájila první místo z loňského roku. Titul Nejlepší web věnující se žánru pak s přehledem obhájil XB-1, sesterské webové stránky stejnojmenného časopisu. Během vyhlášení cen Aeronautilus bývají uvedeni do velmistrovských lóží také noví velmistři. Jednoznačný vítěz hlasování v kategorii organizátorů se však dostavit nemohl. Zdeněk Zachodil alias Tunelář nebo také Big Shaman bohužel měsíc před vyhlášením výsledků zemřel. Ale jako by tam byl s námi, když dav v sále vstal, mlčel a pak dlouho tleskal. Protože Velmistřům patří úcta. Do lóže autorské pak od toho dne patří Jan Patrik Krásný, známý ilustrátor a malíř. Všem vítězům samozřejmě náleží velká gratulace a poděkování za jejich dosavadní práci.

Jaroslav Mostecký

Leonardo

- tisková zpráva

Vzhledem k současnému stavu knižního trhu se nakladatelství Leonardo rozhodlo přistoupit k poměrně nepřijemnému kroku. Navzdory slibům, které se týkají reedice vázaných verzí cyklu „Zaklínač“ Andrzeje Sapkowského, se počátek jejich znovuvydávání odouvá na rok 2014. Důvodem je prodloužení splatností faktur a jejich neuhrazení ze strany velkoobchodních partnerů a knihkupeckých řetězců. Nakladatelství Leonardo není schopno dlužné částky, nadále kryt ze svých rezerv. Ve chvíli, kdy dorazí alespoň část dlužných peněz a Leonardo bude mít alespoň částečnou rezervu na další vydávání, reedice obnovíme.

Robert Pilch

Zase čtvrtí... tentokrát na světě

Šéfredaktor se vypravil s basketbalovými kolegy na 12. Mistrovství světa veteránů do řecké Soluně. Celkem se tam sjela družstva ze třiceti osmi států a bylo jich víc jak sto šedesát v devíti kategoriích mužů (od třiceti pěti do sedmdesát a víc, rozdělení po pěti letech) a v šesti kategoriích žen (od třiceti do padesát pěti let a víc). V kategorii šedesát až šedesát čtyři, v níž usiloval sem tam běhati šéfredaktor, hrálo šestnáct družstev. Reprezentanti ČR postupně porazili Slovinsko, Uruguay, Rusko B a vyhráli svou skupinu. Ve čtvrtfinále si poradili s Ukrajinou, v semifinále však podlehl Brazílii a v boji o třetí místo prohráli s Litvou. Nicméně i čtvrté místo na světě je velkým úspěchem.

(foto: reprezentační družstvo ČR 60+ před halou PAOK Soluň)

Kij Johnsonová

Dvacet šest opic. A taky prázdnota

(26 MONKEYS, ALSO THE ABYSS)

1.

Aimee in slavný trik spočívá v tom, že nechá před očima diváků zmizet dvacet šest opic.

2.

Předvede obecnstvu vanu na lvích tlapách a požádá zástupce z publika, aby přišli na jeviště a prozkoumali ji. Diváci si vlezou do vany, prohlédnou si ji zespodu, osahají si bílý emailový lak, přejedou rukou po drobných lvích pracičkách. Jakmile jsou s prohlídkou hotoví, z provaziště v prosčieniu se snesou čtyři řetězy. Aimee je připevní k otvorům vyvrtaným po okrajích vany a na její znamení se vana zvedne deset stop do vzduchu.

Aimee k ní přistaví schůdky, a jakmile zatleská, dvacet šest opic čekajících na scéně vyběhne jedna za druhou po schůdkách nahoru a naskáčou do vany. Pokaždé, když další opice žuchne mezi ostatní, vana se rozkymácí, a diváci sledují skrumáž hlav, pracek a ocasů. Nakonec se ale všechny opice uvelebí a vana se zase ustálí. Poslední opicí, která vybíhá po schůdkách nahoru, je vždycky Zeb. Vyleze do vany a z hloubi hrudníku vyrazí dunivý řev, který naplní jeviště.

A pak přijde záblesk světla, dva řetězy odpadnou, vana se zhoupne dolů a odhalí divákům svoje útroby.

Je prázdná.

3.

Opice se později zase objeví. V zadní části estrádního autobusu jsou malá psí dvířka, a jimi se nad ránem vrací, trouse se dovnitř buď po jedné nebo po malých skupinkách, aby si natočily sklenici vody z kohoutku. Pokud se jich sejde pohromadě víc najednou, trochu si spolu špitají, jako když se v hale na koleji potkají po večerce studenti. Hrstka jich pak obvykle usne na kanapi a přinejmenším jedna se blaženě uloží na posteli, ale většina se loudavě odporoučí nazpátek do klecí. Tam si za tichého brblání chvíli natřásají příkrývky a plyšové hračky, a pak se začnou ozývat vzdechy a pochrupování. Aimee nikdy pořádně neusne, dokud neuslyší, že už se všechny vrátily.

Nemá nejmenší tušení, co se s opicemi ve vaně děje, kam po každé zmizí, ani co dělají až do chvíle, než potichu vrznou psí dvířka – a dost se kvůli tomu trápí.

4.

Aimee provozuje estrádu už třetí rok. Předtím žila v bytě zařízeném ze sezonních výprodejů, přímo pod dráhou letové linky na letiště v Salt Lake City. Cítila se prázdná, jako by jí něco vyžralo v těle díru, která se zanítila a rozrostla.

Na estrádu s opicemi narazila na celostátním veletrhu v Utahu. Nejprve pocítila náhlou a naprosto nepochopitelnou touhu zajít se na ni podívat, a po představení se rovnou vydala za majitelem. „Musím to koupit,“ oznámila mu, aniž by věděla proč.

Majitel přikývl a celý podnik jí prodal za dolar, což byla podle jeho slov cena, jakou před čtyřmi roky zaplatil on sám.

„Jak je ale můžete jen tak opustit? Copak se jim nebude stýskat?“ vyptávala se Aimee, když skončili s papírováním.

„Ony jsou poměrně soběstačné,“ zněla odpověď. „Uvidíte sama. Jistěže jim budu chybět, a já je taky budu postrádat, ale už přišel čas, a ony to vědí.“

Usmál se na svou novopečenou manželku, drobnou ženu s vráskami od smíchu, které se na předloktí houpal kočkodan, a doplnil: „Je na čase, abychom si pořídili zahradu.“

Měl pravdu. Opicím se po něm stýskalo. Ale zároveň Aimee přijaly, a když vstupovala do svého nového autobusu, každá z nich jí zdvořile potřásla rukou.

5.

Co Aimee má: 19 let starý estrádní autobus, napěchovaný klecemi nejrůznějších velikostí, od nejmenších, asi jako pro papouška (ty jsou pro kočkodany zelené), až po klec o rozměrech přívěsného vozíku (ta je společná pro všechny makaky); haldu všelijakých knih o opicích, počínaje titulem *Všechno o opicích* a konče publikací *Evoluce a ekologie společenstev paviánů*; několik flitry posílaných jevištních kostýmů, šicí stroj, hromadu pracovních triček a montérek; štos roky starých plakátů na představení s nápisem „24 OPIC! POHLEĎTE DO PRÁZDNA“; otlučené kanape s jedovatě zeleným potahem; přítele, který jí s opicemi pomáhá.

O ničem z toho by vám Aimee nedovedla říct, proč to vlastně má, což platí i o jejím příteli – jmenuje se Geof a potkala ho před sedmi měsíci v Billingsu. Už se nadobro vzdala snahy chápat, odkud se v životě co bere, a nevěří, že by cokoli mohlo dávat smysl, třebaže v to pořád ještě nedokáže nedoufat.

V autobusu je to cítit přesně tak, jak byste čekali, že to bude cítit v autobusu plném opic. I když v době po představení, ale ještě předtím, než se všechny opice vrátí nazpátek, to tam občas také voní skořicí – to když si Aimee uvaří svůj oblíbený čaj.

6.

Během vystoupení opice předvádějí kouzla, střídají převleky a přehrávají scény ze slavných filmů – zvláště oblíbený je Matrix a pak také všechna čísla, při nichž se opice převlékají za miniaturní kosatky. Hřivnaté opice, guerézy a makakové, jejichž ocas vypadá jako lví, mají společné číslo – krocení lvů. Vystupuje s nimi Pango, stará samička malpy kapucínské, oblečená do červené vestičky a vybavená bičem a mrňavou židličkou. Dál je tu šimpanzice (jmenuje se Mimi, a kdepak, to není opice), a to je pravá eskamotérka; není sice zvláště dobrá, ale pořád je to ten nejlepší „Šimpanz, který náhodnému divákovi vytáhne z ucha minci“ na světě.

Opice svedou ještě vyčarovat z dřevěných židlí a provazu visutý most, postavit čtyřpatrovou fontánu se šampaňským a napsat na tabuli svá jména.

Opíčí estráda je široce oblíbená a letos mají na programu sto dvacet sedm vystoupení po festivalech a poutích křížem krázem po celém Středozápadě a Velkých planinách. Aimee by jich zvládla i víc, ale raději všem dopřeje kolem Vánoc pár měsíců volna.

Trik s vanou probíhá takhle:

Aimeemá na sobě blýskavé, purpurově-černé šaty, ušité tak, aby vypadaly jako přiléhavá kouzelnická róba. Stojí před průsvitnou, temně modře nasvícenou oponou posetou hvězdami. Opice vyčkávají před ní, seřazené do řady. Zatímco Aimee hovoří, svlékají si oblečky a skládají je do úhledných komínků. Zeb sedí na svojí stoličce při jednom okraji a shora vržené bílé bodové světlo mu propůjčuje pochmurné vzezření.

Aimee pozvedne paže.

„Tyto opice vás dokázaly rozesmát a přiměly vás tajit dech. Ukázaly vám zázraky a předvedly vám tajemná kouzla. Nyní však vašim zrakům předestřou naprostou záhadu – nejpodivnější a největší div ze všech divů.“

Na ta slova Aimee náhle rozpaží, opona zprůhlední a zvedne se a na vyvýšeném stupínku se objeví vana. Aimee ji obchází kolem dokola a dlaní přitom objíždí po zaobleném okraji.

„Před vámi stojí docela obyčejná vana, v každém ohledu naprosto tuctová, všední jako párek v rohlíku. Za okamžik pozvu nahoru zástupce z obecnstva, aby si to ověřili na vlastní oči.“

Avšak pro opice je to zároveň kouzelný předmět, který jim umožňuje cestovat – nikdo neví kam.

Dokonce ani já – „tady udělá odmlku, „– vám k tomu nic víc nepovím. Pravdu znají jen samy opice a ty své tajemství nikomu nesvěří.“

Jakou cestu to mají před sebou? Vzhůru do oblak, do cizokrajných dálav, na jiné světy – či snad do jakési temné, propastné prázdnoty? Nemůžeme se vydat za nimi. Zmizí přímo před vašimi očima – z útrob té nejvšednější věci na světě.“

A když si diváci vanu prohlédnou, Aimee jim vyloží, že se ve finále nedočkají žádného rozuzlení: „Potrvá hodiny, než se vrátí zpátky ze svých tajemných toulek.“ Potom požádá o potlesk pro opice a dá znamení.

8.

Co jsou Aimeeiny opice zač: dva siamangové, dospělý pár; dva kotulové veverovití, ovšem tak čiperní, jako by jich bylo dvakrát tolik; dva kočkodani zelení; jeden kočkodan Dianin, samička, která je zřejmě březí, ačkoli se to zatím nedá určit s jistotou. Aimee nemá ponětí, jak k tomu došlo; tři makakové rhesus, kteří dovedou trochu žonglovat; stará samička malpy kapucínské jménem Pango; jeden makak chocholatý, tři makakové červenolící (z toho jeden hodně mladý) a jeden makak jávský. Vzдор všem odlišnostem spolu utvořili tlupu a rádi spávají pospolu; jedna šimpanzí samice, ale to vlastně není opice; jeden nerudný gibbon; dva kosmani bělovouští; dva tamaríni: lvíček zlatý a tamarín pinčí; kahau nosatý; dvě guerézy: jedna černá a jedna červená; Zeb.

9.

Aimee se domnívá, že Zeb by mohl být kočkodan Brazzův, jenomže je tak starý, že už skoro úplně vylínal. Dělá si starosti o jeho zdraví, ale Zeb nedá jinak, než že bude vystupovat i nadále. Dnes už beztak nedělá nic jiného, než že jako poslední vyběhne po schůdkách nahoru do vany, což pro sebe považuje za jakousi zdravotní procházku. Jinak celou dobu jen vysedává na oranžově a stříbrně malované stoličce a pozoruje ostatní opice s výrazem stárnoucího impresária, jenž ze zákulisí sleduje svoje Labutí jezero. Aimee mu tu a tam dovolí, aby něco podržel, například stříbrnou obruč, jíž proskakují kotulové.

10.

Nikdo neví, kam se opice vytrácejí, ani jak k tomu dochází. Jednou se vrátí s mincemi cizí měny či s plodem durianu, jindy jsou obuté ve špičatých marockých pantoflích. Co chvíli se některá vrátí zabřezlá. Počet opic není konstantní.

„Já to zkrátka nechápu,“ obrací se Aimee vytrvale na Geofa, jako kdyby jí to snad on mohl vysvětlit. Aimee už nerozumí vůbec ničemu. Nic ve svém životě nepovažuje za jisté, a s touhle konkrétní záhadou – totiž, přesněji vzato s tímhle vším: se skutečností, že opice jsou tak sešrané, že ovládají karetní triky, že se jí zčistajasna zjevily v životě a dovedou se vypařit z koupací vany, s *tímhle vším sakumprásk* – je po většinu času smířená; ale pak vždycky, když se jí zmocní pocit, že se její život řítí z kopce jako odbrzděný nákladák, do toho zase znovu zašťourá.

Geof se mnohem víc než Aimee spoléhá na vesmír, věří, že všechno má svůj smysl a že lidé jsou schopní milovat, a na rozdíl od ní nepotřebuje důkazy. „Třeba by ses mohla zeptat jich,“ navrhuje jí.

11.

Co je zač Aimeein přítel: Geof rozhodně nesplňuje Aimeeiny představy o milém. Za prvé je o patnáct let mladší než ona: jemu je dvacet osm, kdežto jí třiačtyřicet. Za druhé je poněkud zamklý. Za třetí má nádherně hustou hřívu hedvábných, po ramena dlouhých vlasů, které nosí svázané do ohonu, přičemž oholené skráně dávají vyniknout křivkám jeho mohutných čelistí. Hodně se usmívá, ale jen málokdy se zasměje.

Geof vystudoval historii, takže tou dobou, kdy ho Aimee potkala na pouti v Montaně, pracoval v opravně kol. Těsně po vystoupení toho Aimee nikdy nemá moc na práci, a tak když ji pozval na pivo, přijala. A pak byly najednou čtyři ráno, oni se v jejím autobusu líbali, dovnitř se začaly vkrádat opice a chystat se na kutě a Aimee s Geofem se spolu pomilovali.

Ráno u snídaně se mu opice přišly jedna po druhé ukázat a slavnostně mu potřásly rukou, a Geof se obrazně řečeno stal členem rodiny. Aimee mu pomohla spakovat fotoaparáty, oblečení a surfovací prkno, které mu jeho sestra vlastnoručně pomalovala k jednomu Vánocům. Surfovací prkno se nikam nevejde, a tak je zavěsili ke stropu. Občas si na ně vylezou kotulové a vykukují přes okraj.

Aimee a Geof spolu nikdy nemluví o lásce.

Geof má řidičský průkaz skupiny C, ale to je jenom přidaná hodnota.

12.

Zeb umírá.

Celkem vzato jsou opice až pozoruhodně zdravé a s občasnými záněty dutin či zažívacími potížemi si u nich Aimee dovede poradit. Pro případy, kdy se přihodí něco vážnějšího, si našla několik online spolků a pár vstřícných specialistů.

Jenomže Zeb pokašlává a už mu pelichají i poslední zbytky kožichu. Pohybuje se velice pomalu a občas má problém zapamatovat si i ty nejjednodušší úkoly. Když před šesti měsíci vystupovali v St. Paul, přišla se na opice podívat bioložka z Como Zoo. Gina, jak se jmenovala, Aimee opice pochválila, prohlásila, že jsou vesměs zdravé a dobře živěné, a na její prosbu podrobila Zeba zevrubné prohlídce.

„Jak že je starý?“ zeptala se.

„Nevím,“ přiznala Aimee. Ten člověk, od kterého estrádu koupila, to taky nevěděl.

„Tak já vám něco řeknu,“ oznámila jí Gina. „Je hodně starý. Opravdu. Stařecká demence, artritida, šelesty na srdci. Nelze určit dne ani hodiny,“ pokračovala. „Je to šťastný opičák,“ dodala nakonec. „Půjde, až přijde jeho čas.“

13.

Aimee o tom nepřestává přemýšlet. Co se stane s estrádou, až bude Zeb po smrti? Při každém vystoupení sedí Zeb klidně a důstojně na jevišti na své osvětlené stoličce. Aimee má dojem, že Zeb je jakýmsi záhadným způsobem klíčem k tomu, že opice jsou tak obratné a přítulné. Nemůže se zbavit podezření, že právě Zeb může za to, že opice mizí a zase se vracejí.

Protože na světě se přece nic neděje bez příčiny, že je to tak? Kdyby totiž byl jen pro jedinou událost ve vašem životě neexistovalo vysvětlení, jako třeba jak to, že jste onemocněli, že vás přestal milovat manžel anebo že vám umřeli lidé, které jste měli rádi, pak by se nedalo vysvětlit vůbec nic. Takže i tohle se musí dát vysvětlit a Zeb je stejně dobré vysvětlení jako každé jiné.

14.

Co se Aimee na takovém životě líbí: že ji to nic nestojí. Aimee nikde nežije. Její svět je dlouhý osmatřicet stop a sto dvacet sedm představení a momentálně dvacet šest opic hluboký. To se dá ukočírovat.

Ani zábavní parky nejsou náročné. Její prťavý svět se sune kupředu uvnitř o fous většího světa stále stejných, navzájem zaměnitelných lunaparků. Občas to jediné, co Aimee ještě dokáže vylákat ven do města, v němž se zrovna nachází, bývají noční teploty a panoramata: pohled na hory, pustinu, pláň či horizont.

Lunaparky jsou stejně falešné jako titanové koleno: manéže, stáje se zvířaty, závody motokár, hudební vystoupení, smíšený pach přepáleného cukru, pouťových koláčků a zvířecí podestýlky. Všechno je to jen přelácanou náhražkou za něco skutečného, ať už jde o jídlo, o domácí zvířata nebo o setkání s přáteli. V žádném případě to nemá nic společného se světem, ve kterém Aimee žila dřív a z něhož tihle lidé nakrátko přicházejí.

Aimee usoudila, že Geof se od všeho ostatního nijak neliší: je stejně bezvýznamný a dočasný. Nehodný lásky.

15.

Několik příčin, z nichž se Aimee mohl rozpadnout život:

1. Možná si před pár lety zlomila kotník, uhnala si zánět okostice a skončila na deset měsíců o berlích a na mnohem delší dobu v bolestech.

2. Možná se její manžel zamiloval do sekretářky a Aimee opustil.

3. Možná v práci dostala padáka, v tomtéž týdnu, kdy se dozvěděla, že její sestra má rakovinu tlustého střeva.

4. Možná jí na čas přeskočilo a ona učinila řadu pochybných rozhodnutí, až se nakonec ocitla sama v zařízeném bytě ve městě, které si nazdarbůh vybrala na mapě.

Jistého není nic. Člověk může kdykoli přijít o všechno. I ten největší šťastlivec nakonec umře a všechno ztratí. Pokud jste už dospěli do určitého věku, anebo vás život připravil o jisté věci a osoby, Aimeein ochromující zármutek vám bude děsivě, zlověstně, jedovatě srozumitelný.

16.

Aimee je sdostatek sečtělá, aby chápala, jak podivné to všechno je.

Na klecích nevisí žádné zámky. Opice je používají na spaní, schovávají si do nich svoje poklady a nacházejí v nich útočiště, když potřebují trochu soukromí. Většinu času ale volně pobíhají po autobusu a po udusané trávě kolem něj.

Právě teď sedí tři z nich na posteli, zabrané do hry, při které se pokoušejí spárovat barevné kuličky. Ostatní si hrají se zářivě barevnými klubky vlny, převalují se po podlaze, tloučou šroubovákem do dřevěného špalíku nebo šplhají po Aimeeině a Geofově ošoupaném kanapi. Několik se jich shluklo kolem počítače načerno připojeného na Wi-Fi a přehrávají si domácí videa s kofaty.

Sameček černé guerézy si na stole v kuchyňském koutě hraje s dětskými dřevěnými kostkami. Vrátil se s nimi zvenčí jedné noci asi před dvěma týdny, a od té doby se z nich snaží postavit oblouk. Po čtrnácti dnech, během nichž mu Aimee do omrzení vysvětlovala princip vrcholového klenáku, to pořád ještě nesevede, ale dál se o to trpělivě pokouší.

Geof nahlas předčítá kapucínce Pango z románu a kapucínka pozorně sleduje stránky pohledem, jako by četla s ním. Tu a tam na některé slovo ukáže prstem a tázavě se na Geofa zadívá třpytivými očima. Geof jí slovo zopakuje, pak je vyhláskuje a přitom se usmívá.

Zeb si zalezl do klece a spí: vkradl se tam hned, jak se začalo smrákat, zachumlal se pod příkrývkou mezi své hračky a zavřel za sebou dvířka. Poslední dobou to tak dělává.

17.

Kdo ví, co se stane, až Aimee přijde o Zeba. Co bude s ostatními opicemi? Šestadvacet opic, to už je pořádná horda, a všechny k sobě navzájem lnou. Aimee neví o nikom, snad s výjimkou zoo nebo cirkusu, kdo by si k sobě chtěl vzít tolik opic najednou, a kromě toho by je určitě nikdo nenechal spát, kde se jim zamane, ani dívat se na videa s kofaty. Až tu Zeb nebude, co si ostatní opice počnou, když už za noci nebudou moci vyklouznout prostřednictvím vany pryč, do svého tajuplného hájemství? A přitom Aimee ani pořádně neví, jestli za to skutečně může Zeb, jestli v něm tkví pravá příčina jejich mizení – možná se Aimee jen za každou cenu snaží si něco vysvětlit.

A co se stane s ní? Přijde o svůj bezpečný, uměle vytvořený svět: o autobus, o stále stejné lunaparky, o bezvýznamného přítele. O opice. A co bude pak?

18.

Sotva pár měsíců poté, co estrádu koupila, v době, kdy jí téměř nesešlo na tom, jestli je nebo není naživu, vyběhla za opicemi po schůdkách nahoru. V závěrečné fázi, když se Zeb vyřítit nahoru, přistál ve vaně a rozkročil se, aby nabral do plic dech ke svému mocnému pokřiku, se za ním Aimee rozběhla. Nahoře na moment nahlédla do vany: opice byly uvnitř namačkané jako sardinky, ale když pochopily, co to provádí, začaly se hemžit, aby jí uhnuly. Aimee skočila do mezery, kterou pro ni vytvořily, a schoulila se do těsného klubíčka.

Celé to trvalo sotva mžik. Zeb si konečně naplnil plíce vzduchem a ohlušivě zavřeštěl. Spatřila záblesk světla, zaslechla, jak se uvolňují řetězy, a pak ucítila, že se vana zhoupla a opice kolem ní se strkají.

A potom samojediná spadla dolů z výšky deseti stop. Při dopadu se jí nepřírozeně zkroutil kotník, ale dokázala se na něj postavit. Opice, stejně jako vždycky, zmizely.

V sále se rozhostilo hrobové ticho. Tohle vystoupení se zapalo mezi její největší úspěchy.

19.

Aimee s Geofem procházejí středovou uličkou zábavního parku v Salině. Aimee je hladová, ale nechce se jí vařit, a tak hledají stánek, kde by si mohli koupit párek v rohlíku za čtyři dolary padesát a kolu za tři a čtvrt dolaru. Vtom se Geof na Aimee otočí a navrhně: „Nevybudnem se na to? Co si takhle vyrazit do města a dát si někde pořádnou večeři, jako normální lidi?“

A tak to udělají: objednájí si těstoviny a víno v podniku jménem *Irina's Villa*. „Vždycky se ptáš, jak to, že zmizely,“ nadhodí Geof, když už má vypito půl druhé láhve. Jeho oči, jindy neurčitě modrošedé, se v místním osvětlení zdají být černé a velmi hřejivé. „Víš, podle mě v životě nepřijdem na to, co se to děje. Ale taky si nemyslím, že na tom doopravdy záleží. Možná, že to hlavní je spíš pochopit, proč se vracejí.“

Aimee uvažuje o cizokrajných mincích, o dřevěných kostkách a dalších roztodivných pokladech, které si opice nosí domů. „Já nevím,“ říká. „Proč se vracejí?“

Později v noci, když už jsou zpátky v autobusu, Geof znovu naváže. „Na tom nesejde, kam vlastně mizejí, i když je to úžasný. Ale povím ti, jakou mám teorii.“ Ukáže kolem sebe na vnitřek autobusu, přečpaný záplavou hraček a rekvizit. Před malou chvilkou dorazili dva tamaríni, posedávají na kuchyňské lince a s hlavami u sebe zkoumají nějakou novou maličkost. „Rády se vydávají do toho svého neznáma, to je jistá věc. Ale tady mají svůj domov. A dřív nebo později se každý rád vrací domů.“

„Pokud ovšem nějaký domov má,“ utrousí Aimee.

„Každý má nějaký domov, dokonce i ti, co na něj nevěří,“ odpoví Geof.

20.

Když té noci Geof konečně usne, ovinutý kolem jednoho

LEGENDA SE VRACÍ!

CARPE DIEM

ROBERT FABIAN

**Reedice s bonusem
Ledová cesta**

K dostání u knihkupců
nebo na stránkách
nakladatelství, kde lze
pořídit i vázanou,
číslovanou a
podepsanou verzi.

www.straky.cz
Nakladatelství
Straky na vrbě